

AN S Ö K A N O M
S T I M U L A N S B I D R A G - V A R A K T I G A
S T Ö D F O R M E R T I L L A N H Ö R I G A
2 0 0 7

Härmed ansökes gemensamt av stadsdelarna Katarina-Sofia, Kungsholmen, Maria-Gamla stan, Norrmalm och Östermalm medel från stimulansbidrag för varaktiga stödformer till anhöriga 2007 av Länsstyrelsen i Stockholm.

Kompetensutveckling av stödet till anhöriga genom utbildning till personal som tjänstgör som avlösare i hemmen i Stockholms stad

Projektname

Kompetens- och kvalitetsutveckling inom äldreomsorgen genom handledning och utbildning till personal som arbetar som avlösare i hemmet.

Bakgrund

Anhöriga och närstående som vårdar sina sjuka anhöriga i hemmet utsätts för en hård psykisk och fysisk belastning. Ofta krävs ständig tillsyn och omvårdnad av den sjuke och anhörig/närståendevårdaren riskerar att bli överansträngd om inte stöd erbjuds. Flera studier visar att det lika ofta är en kvinna som vårdar sin man som det är en make som vårdar sin sjuka hustru. De flesta anhöriga avstår från stöd eller är kritiska mot det stöd de erbjudits. De önskar utföra sitt omsorgsarbete utan hjälp och stöd ifrån samhället så länge de själva orkar. Det är också mycket viktigt att anhöriga är väl informerade om vilka insatser som kan erbjudas när behov uppstår. Stödet kan vara dagverksamhet, hemtjänst, stödsamtal, avlastning, korttidsvård alt växelvård eller ekonomisk ersättning i form av hemvårdsbidrag.

Det har visat sig att många anhöriga/närstående är i stort behov av professionellt anhörigstöd. Alla anhöriga i Stockholm stad som vårdar en sjuk anhörig/närstående har rätt till minst fyra timmar avlösning i veckan utan avgift. Anhöriga ska då ha möjlighet att tryggt lämna hemmet utan oro för den sjuke. Denna egna tid är nödvändig för återhämtning och för att undvika känslan av att känna sig uppbunden dygnet alla timmar. De anhöriga som använt sig av avlösning tycker dock att det är oklart vad avlösaren skall göra tillsammans med den sjuke under avlösningen och att det ofta kommer olika avlösare. Anhörigvårdaren oroar sig över hur den sjuke som ofta har ett demens- handikapp eller haft en stroke skall bemötas av avlösaren och hur make/makan skall finna sig i situationen.

Anhörigkonsulenterna i innerstaden har också ett stort samarbete med anhörigföreningarna som också vidarebefordrar en stor efterfrågan och önskan om kvalificerade anhörigavlösare.

Målgrupp

Ytterligare ca 25 undersköterskor/vårdbiträden inom den öppna hemtjänsten ska utbildas inom stadsdelarna Katarina-Sofia, Maria-Gamla stan, Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm, som är motiverade och intresserade till att arbeta som kvalificerade avlösare i hemmen. Deltagarna skall ha ett stort intresse att arbeta som avlösare och ha en längre tids erfarenhet av att arbeta med äldre personer.

Förväntat resultat

Målet är att anhörigvårdarna skall känna trygghet då de överlämnar vårdansvaret till kvalificerad personal och kan gå hemifrån utan oro. Avlösaren behöver ha stor kännedom om den sjuke och dennes behov. Det är mycket viktigt med kontinuitet och att den sjuke får lära känna avlösaren då den anhörige finns på plats. Avlösaren skal erhålla ökad kompetens om hur man tillvaratar anhöriga/närståendevårdarens kunskaper, lyssna in behov och önskemål samt genom optimalt bemötande skapa trygghet till både den anhörige och den som vårdas. I utbildningen får deltagaren redskap i hur man överför kunskap till övrig personal för att kunna fungera som kunskapspridare. Deltagarna skall ha ett intresse av att arbeta som avlösare och ha längre tids erfarenhet av att arbeta med äldre personer. Denna utbildning främjar också samarbetet emellan innerstadens stadsdelar. Avlösarna skall också i framtiden ingå i det nätverk som skapats under utbildningen av anhörigombud. Stockholms innerstads anhörigkonsulenter genomförde under 2004-2005 en utbildning av ca 100 anhörigombud med projektpengar från Kompetensfonden. 2006 genomgår drygt 20 personer till kvalificerade avlösare med medel från Länsstyrelsen. Utbildningarnas gemensamma syfte är utveckla och stärka

anhörigstödet på de respektive arbetsplatserna genom dessa "anhörigambassadörer".

Tidsplan

Utbildningen planeras att påbörjas under våren 2007 och ska vara avslutad 1 november 2007.

Projektledare stadsdelarna

Annika Billing-Thorslund, Kungsholmen

Gunilla Tegman, Maria-Gamla stan

Anne Wilhelmsson, Katarina-Sofia

Kari Vikslätt, Norrmalm

Ann-Christine Thelander, Östermalm

Samordning/samverkan

Genomförande, utvärdering och erfarenhetsutbyte kommer att ske i samverkan mellan ovan nämnda stadsdelar.

Utvärdering, uppföljning och kunskapsspridning.

Fortsatt spridning och integrering i ordinarie verksamhet genom det befintliga nätverk och avlösare som finns i innerstaden och i stadsdelen, handledda av sin respektive anhörigkonsulent. Anhörigavlösarna skall också sprida sin kunskap på sina respektive arbetsplatser. Utvärdering samt redovisning sker efter utbildningens genomförande.

Total kostnad för alla fem stadsdelar

25 kursdeltagare, 6 kursdagar x 15.000 kr = 90.000 kr

Kursmaterial, lokalkostnader samt kaffe och lunch. = 40.000 kr

Vikariekostnader för 25 kursdeltagare á 10.000 kr = 250.000 kr

Lönekostnader/vik för 25 personer = 375.000kr

Summa = 675.000 kr

Total kostnad per stadsdel Summa = 153.000 kr

Kursinnehåll/teman

- Bemötande och förhållningssätt i arbetet som anhörigstödjare och avlösare i hemmet.

- Det framgångsrika samarbetet – familjen som helhet och resurs.
- En meningsfull dag – att skapa en meningsfull och aktiv dag för den som vårdas.

Att tillvarata det friska genom kunskap om hälsa (ohälsotillstånd, sjukdomar och funktionshinder).

Hemmet som arbetsplats (förflyttningsteknik, hjälpmedel och samverkansformer)

Avlösarrollen i livets olika skeden (anhörigstöd och vård av sjuka och döende omsorgstagare).

I varje sammanhang kommer omsorgstagaren att stå i fokus samt den relation som finns mellan avlösare/anhörig/omsorgstagare.

Länsstyrelsen

K O M P L E T T E R I N G - A N S Ö K A N A V L Ö S A R T E A M

Gäller ansökan från stadsdelarna Maria-Gamla stan, Katarina- Sofia, Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

Beskrivning hur vi samarbetar med frivilligorganisationerna:

Avlösarteamen kommer att samarbeta runt avlastningen tex genom att följa med till läkarbesök, frisör, personliga inköp, promenader och allmänt sällskap. Då det är många anhöriga/närstående som vårdar sina anhöriga/närstående kommer teamen ifrån det öppna hemstödet aldrig att räckta till. Vi samarbetar då med Väntjänst, Röda Korset och de olika öppna träffpunkterna i våra respektive stadsdelar, där de olika frivilligorganisationerna är delaktiga i verksamheternas olika aktiviteter. Tex kan en personal i avlösningsteamet promenera med en omsorgstagare till den icke biståndsbedömda träffpunkten, där frivilliga i stadsdelen arbetar så att omsorgstagaren kan vara där några timmar och få stimulans och den anhörige avlösning. Personer från avlösarteamet möter många anhörigvårdare och kan då förmedla kontakter till frivilligorganisationerna så att anhörigvårdarna får mer avlösning och omsorgstagaren mer stimulans och kvalitet i vardagen. Detta samarbete med frivilligorganisationerna gör i förlängningen att anhörig/närståendevårdarna och omsorgstagarna kan orka bo kvar hemma längre om de önskar. Behov finns att tillverka en gemensam broschyr om hur anhörigvårdarna ska nå de olika frivilligorganisationerna.

De olika frivilligorganisationerna deltar även under avlösarutbildningen, då det är mycket värdefullt för kursdeltagarna att ta del av den verklighet som en anhörig/närståendevårdare har.

Med vänlig hälsning
Ann-Christine Thelander/anhörigkonsulent
Östermalms stadsdelsförvaltning

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Sociala enheten
Sofia Urby
08-785 41 64

BESLUT

Datum
2006-09-28

ANK TILL NORRMALMS
STADSDELSFÖRVALTNING

Beleggnings

704-06-55490

Dnr

199-419/2006

Kungsholmens Stadsdelsnämnd
Box 49039

100 28 Stockholm

DOKID:

12464

Stimulansbidrag – Förstärkt stöd till anhöriga som hjälper och vårdar närstående, 2006

Målsättningen med stimulansbidragen är att kommuner ska utveckla varaktiga former för att förstärka stödet till anhöriga som hjälper och vårdar närstående.

Medlen ska i första hand användas för uppbyggnad av infrastruktur för anhängstöd och inte för tillfälliga projekt. Kommunen ska använda minst en femtedel för samverkan med frivilliga och ideella krafter.

Länsstyrelsen beviljar medel för ett år i taget. För år 2006 har Länsstyrelsen i Stockholms län ca 19 miljoner kronor att fördela. Sammanlagt har ansökningar för ca 31 miljoner kronor kommit till Länsstyrelsen.

Beslut

Länsstyrelsen beviljar 290 000 kronor i stimulansbidrag. Beviljat belopp är mindre än vad som ansökts. Länsstyrelsen beviljar medel för utbildning av avlösare, kursmaterial samt del av kostnader för utveckling av avlösarservice.

Minst en femtedel är avsedda för att utveckla och fördjupa samverkan med frivilliga och ideella krafter.

Medlen ska användas i enlighet med den tvååriga planen. Länsstyrelsen förutsätter att kommunen kan redovisa hur mycket som används till olika aktiviteter och till den fördjupade samverkan med frivilliga och ideella krafter. Om planen ändras ska Länsstyrelsen godkänna förändringen. Stimulansbidraget är avsett för en period av 12 månader. Beslutet kan ej överklagas.

AnneMarie Danon
AnneMarie Danon
Socialdirektör

Sofia Urby

Sofia Urby
äldreskyddsombud/socialkonsulent

Kopia till kontaktpersoner

Postadress

Länsstyrelsen
Sociala enheten
Box 22067
104 22 STOCKHOLM

Besöksadress

Hantverkargatan 29

Telefon

08-785 40 00 (vxl)

Telefax

08-652 70 34 (exp)
08-785 40 01 (vxl)

E-post/webbplats

ins@ab.lst.se (exp)
www.ab.lst.se

Anmälan om start

Kommunen ska anmäla till Länsstyrelsen när arbetet startar. I anmälan ska framgå uppgifter om huvudman, startdatum, kontaktperson samt dennes adress och telefonnummer. Ange även Länsstyrelsens diarienummer i anmälan.

Utbetalning av stimulansbidrag

Del av beviljade medlen utbetalas tidigast 2 månader efter startdatum. Innan utbetalning sker ska kommunen ha lämnat in anmälan om start av arbetet. Varje utbetalning måste rekvideras från Länsstyrelsen. Av rekvisitionen ska det framgå Länsstyrelsens diarienummer, avsändare, adress, postgiro eller bankgiro, eget konto inom kommunen samt summa som rekvideras. Rekvisitionen ska vara undertecknad.

- Första utbetalningen utgör 30 % av de medel som beviljades för arbetet.
- 50 % utbetalas direkt efter godkänd första delrapport, som skall vara Länsstyrelsen tillhanda när arbetet pågått i sex månader.
- 20 % utbetalas direkt efter godkänd slutrapport, som skall vara Länsstyrelsen tillhanda när arbetet pågått ett år.

Medel som inte rekvirerats senast den 30 juli 2007 förfaller om inte annat överenskommits.

Slutrapport, utvärdering och ekonomisk redovisning

Efter avslutat arbete ska kommunen lämna in slutrapport, utvärdering och ekonomisk redovisning senast tre månader efter arbetets slut utgång. Den ekonomiska redovisningen ska innehålla specificering av kostnaderna. Det ska framgå att medlen använts till det som överenskommits i beslutet. Medel som inte förbrukas ska återbetalas till Länsstyrelsen. Slutrapporten, utvärdering och ekonomisk redovisning ska behandlas av nämnd.

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Sociala enheten
Sofia Urby
08-785 41 64

DOKID: 14539

1 (1)

Datum
2006-10-05

Beteckning
704-06-55490

Stadsdelsnämnden Norrmalm
Box 3128
103 62 Stockholm

ANK TILL NORRMALMS
STADSDELSFÖRVALTNING
2006 -10- 09/
Dnr 199-419/2006

Med anledning av beviljade stimulansmedel - förstärkt stöd till anhöriga som hjälper och vårdar närstående.

Ni har beviljats pengar för att utveckla stödet till anhöriga.

Av bifogad ansökan, med adresshuvud Östermalm och undertecknad av Kungsholmens anhörigkonsulent, framgår att fem stadsdelar ansöker gemensamt om stimulansbidrag för att utveckla anhörigstödet.

Länsstyrelsen har beviljat medel och skickat originalbeslut till Kungsholmens stadsdelsnämnd och kopior till övriga nämnder och kontaktpersoner. Vi har tolkat att Kungsholmens stadsdelsnämnd är huvudansvarig för ansökan.

I inbjudan att ansöka framgår att ansökan ska vara förankrad i nämnd för att säkra att arbetet blir varaktigt. Vi har fått nämndprotokoll från Katarina Sofia stadsdelsnämnd men saknar protokoll från stadsdelsnämnden i Kungsholmen, Östermalm, Norrmalm och Maria Gamla stan och uppmanar härmed er att inkomma med det så snart som möjligt.

Hälsningar

Sofia Urby